

ZŠ Jára Cimrmana Lysolaje – hodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2025/2026

Úvod

Škola má vypracovaný preventivní program vždy na celý školní rok. Prevence sociálně patologických jevů je součástí vzdělávacího plánu. Nedílnou součástí prevence jsou třídnické hodiny na druhém stupni, hodiny dramatické výchovy na prvním stupni, pravidelná otevřená komunikace třídních učitelů s žáky a rodiči, komunikace všech vyučujících s metodikem prevence, spolupráce s PPP pro Prahu 6, setkávání s ostatními metodiky prevence nejen škol Prahy 6.

Probíhá pravidelné měsíční setkání poradenského pracoviště s vedením školy k projednávání situací jednotlivých tříd a výskytu rizikového chování. Po tomto setkání školní metodička prevence vždy informuje celý pedagogický sbor na nejbližší možné poradě. Školní metodička prevence úzce spolupracuje se školní psycholožkou, pravidelné schůzky se uskutečňují jednou týdně.

V rámci systému preventivního plánu školy je také vypracován soubor krizových plánů pro hlavní typy rizikového chování a strategie prevence proti šikaně. Tato strategie je pravidelně rozvíjena třídnickými hodinami, informováním všech pedagogů o postupech v detekci a šetření šikany, zvýšeným monitoringem pohody žáků, kteří mají oslabené postavení ve třídách. V neposlední řadě je součástí strategie prevence proti šikaně také intenzivní práce se třídami s narušenými vztahy či komunikací (někdy i s pomocí externích odborníků z Pedagogicko-psychologické poradny Prahy 6).

Výjezdy a akce s preventivní nadstavbou

I tento rok se konaly společné výjezdy na školu v přírodě a třídní výjezdy všech tříd prvního stupně. Všechny třídy druhého stupně byly na jednotlivých třídních výletech.

Také v průběhu akcí mimo školu, stejně jako ve školním prostředí, kladou pedagogičtí pracovníci ve třídních kolektivech důraz na spolupráci, vzájemnou pomoc a snažíme se u dětí podporovat samostatnost.

Druhý stupeň se v květnu vypravil na poznávací výjezd do Rakouska, konkrétně do Solnohradska.

Zaměření výjezdu bylo tentokrát společné poznání přírodních krás Solnohradska. Již v průběhu výletu děti vyjadřovaly pozitivní zpětnou vazbu a radost mít možnost společně trávit čas v tak krásném prostředí.

Jazykové pobyty a zahraniční poznávací zájezdy druhého stupně považujeme za přínosné nejen z hlediska výuky jazyka a reálií, ale i z hlediska vytváření a prohlubování přátelských vztahů mezi dětmi druhého stupně a to i napříč třídami.

6.A měla v září třídní adaptační kurz s komplexně připraveným a propracovaným programem pod

vedením poradenského pracoviště. Tento adaptační kurz se konal v krásném prostředí Krušných hor v penzionu u sjezdovky v Perninku. Na preventivní aktivity adaptačního kurzu pravidelně navazujeme v práci se šestou třídou po celý rok.

Další preventivní akce a exkurze

Festival Jeden svět na školách v tomto školním roce navštívily všechny třídy prvního i druhého stupně naší školy. Po každé projekci a následovala beseda o tématech zaměřených na vztahy mezi lidmi a další aktuální společenská témata spojená s válkou, kyberprostorem, tolerancí, lidskými právy vůbec a v tomto roce byla jedním z témat také změna klimatu.

Externí organizace, se kterými škola dlouhodobě spolupracuje

V tomto roce jsme o spolupráci požádali opět tyto certifikované organizace:

◦ Jules a Jim:

Lektoři těchto organizací u nás vedli interaktivní programy zaměřené na primární látkovou prevenci - nikotinové výrobky, alkohol a marihuana.

◦ Linkin Sphere:

Organizace má kladné vyjádření Pražského centra primární prevence (PCPP) ke kvalitě programů. U Linkin Sphere se nám opět osvědčil jejich způsob práce s dětmi, kde využívají tzv. „peer efektu“, kdy jen o málo starší studenti řídí program a interaktivně osvětlují žákům problematiku kyberprostoru. Díky tomu, že lektoři pod vedením zkušené ředitelky této organizace jsou schopni mluvit s dětmi jejich jazykem a znají aktuální terminologii týkající se kyberprostoru, je jejich výuka pro žáky velice efektivní a autentická. I v tomto roce jsme dostali od dětí i od rodičů velice příznivou zpětnou vazbu na proběhlé preventivní programy. Nově jsme tuto organizaci požádali o programy i pro první stupeň.

◦ Divadelta:

Také tato organizace dostala od PCPP kladné vyjádření ke kvalitě programu. Divadeltu s radostí zveme na preventivní představení již několik let a máme z jejich představení velkou radost.

Herci divadelty používají metodu interaktivního preventivního divadla Forum, zaměřují se na rizikové chování a možnosti změny vzorců chování tohoto typu, za přímé účasti dětí, jejich nápadů a podnětů. Také v tomto roce děti na programy reagovaly velice pozitivně a byly spokojené.

◦ Spolu s odvahou

Již druhým rokem spolupracujeme s touto organizací u našich prvňáčků. Spolu s odvahou zaměřují své preventivní programy na spolupráci a toleranci vůči jinakosti. Jejich preventivní bloky umožňují třídní

učitelce, asistentkám i metodikovi prevence pozorovat děti v interakci a mapovat situaci v nové třídě s výhledem do budoucnosti a budoucí práce se třídou.

Třídnické hodiny a dramatická výchova

Třídnické hodiny na druhém stupni i v tomto roce pokračují. Konají se každé pondělí, první vyučovací hodinu – je to tedy společný start třídního kolektivu do nového vzdělávacího týdne. Paní učitelky využívají třídnické hodiny nejen k organizaci a plánování, ale i ke sdílení na téma různých preventivních témat, také s podporou výuky pomocí audiovizuálních hodin JSNS (nabídky z portálu Jeden svět na školách).

Ve dramatické výchově využívají paní učitelky metodologie Zipiho a Jablíkovi kamarádi, na kterou byly vyškoleny. Jsou to hodiny vedené na podporu asertivní a neagresivní komunikace, podpory druhým a spolupráce.

Poradenské pracoviště - práce se třídami

Poradenské pracoviště školy bylo v tomto školním roce k dispozici pro práci se třídou zaměřenou na specifické potřeby dle posouzení třídních učitelů. Takto proběhly setkání a programy na prevenci proti ubližování, na spolupráci, na podporu kamarádské komunikace a na rozvíjení emoční inteligence na prvním i druhém stupni.

Ve třídách prvního i druhého stupně poradenské pracoviště uskutečnilo preventivní programy na prevenci proti ubližování, na zlepšení komunikace, proběhly bloky rodinné výchovy a na podporu vývoje sociální inteligence.

Setkání poradenského pracoviště školy se třídními učiteli prvního i druhého stupně se uskutečnila dvakrát, za účelem intervizního sdílení problémů úspěchů a metodiky užitečných aktivit.

Třídnické hodiny a hodiny dramatické výchovy si zaslouží naši pozornost a energii proto, že mohou výrazně podpořit vzdělávání dětí v oblasti prevence v době, kdy cena preventivních programů postupně stoupá a financování preventivních bloků není snadné.

Šetření

V letošním roce školní poradenské pracoviště provedlo ve spolupráci se třídními učiteli šetření dvou případů nežádoucího chování - a to ubližování. Jeden případ se vyskytl na prvním a jeden na druhém

stupni. Šetření v jednom případě potvrdilo ubližující způsob komunikace a přehnaně černý humor v kolektivu, který několika dětem vadí. Se třídou byla zahájna dlouhodobá práce na zlepšení třídní komunikace a klimatu. Rodiče byli informováni. Ve druhém případě šetření prozatím nepotvrdilo přítomnost nežádoucího chování / ubližování. Rodiče byli informováni a pedagogický sbor sleduje atmosféru ve třídě se zvýšenou pozorností, tedy provádíme tzv. "monitoring pohody". V obou případech proběhlo šetření dle krizového plánu vytvořeného na základě metodického pokynu MŠMT.

Projekt Patron

V minulém roce jsme zahájili realizaci projektu "Patron". Jedná se o kamarádství žáků 9. tříd a nově příchozích prvňáčků. Tento projekt jsme vytyčili ve 3 fázích:

- Seznámení: Již na konci MŠ třídy předškoláčků navštíví školu a žáci 9. tříd pro ně mají připravené aktivity, hry a provádění po škole.
- Společná výuka TV. Žáci 9.B si připravili tři hodiny tělesné výchovy s 1.A.
- Společná výroba na vánoční jarmark.

Realizací tohoto projektu podporujeme integraci nejmladších žáčků do školního společenství. U nejstarších dětí naopak podporujeme pocit odpovědnosti a snahu být dobrým příkladem mladším.

Preventivní programy

Ve třídách prvního stupně se uskutečnily programy BESIP, pod vedením městské policie. Dále ve třídách proběhly preventivní programy v oblasti látkové prevence, bezpečnosti a odpovědného užívání kyberprostoru, podpory spolupráce a dobrých vztahů v kolektivu, podpory rozvoje emoční inteligence a prevence šikany. Některé programy byly realizovány školní psycholožkou, metodičkou prevence a byly i více-blokové. Další programy byly zajištěny zmíněnými organizacemi a byly vybrány školní metodičkou prevence podle kritérií účinného preventivního programu. Hodnocení jednotlivých vstupů proběhlo podrobným rozhovorem s přítomnými dohlížejšími pedagogy a pomocí zpětné vazby od žáků. Pedagogičtí pracovníci i žáci byli s programy v tomto školním roce spokojeni a doporučují je i na příští rok. Externím organizacím byla předána zpětná vazba.

Preventivní programy a činnosti v jednotlivých třídách:

třída	události
1.A	Divadelta „Alenka v nesnázích“ – počátky emoční inteligence a její rozvíjení Spolu s odvahou – Spolupráce Linkin Sphere - Můj nový telefon
2.A	Linkin Sphere - Můj nový telefon Divadelta - představení Trest Práce se třídou - školní metodická prevence - program prevence proti ubližování
3.A	Jules a Jim - Nekuřátka (prevence proti užívání nikotinových výrobků) Divadelta - představení Připojená Linkin Sphere - Digitální wellbeing
3.B	Jules a Jim – Nekuřátka (prevence proti užívání nikotinových výrobků) Práce se třídou – školní poradenské pracoviště —prevence proti ubližování Divadelta- představení Připojená (bezpečné chování v kyberprostoru)
4.A	Jules a Jim – Kyberprostor Práce se třídou – školní psycholožka: Emoční inteligence a komunikace
5.A	Práce se třídou – školní psycholožka, podpora dobrého klimatu ve třídě. Divadelta „Trest“ – prevence agresivity a šikany
6.A	Adaptační kurz Práce se třídou - neagresivní komunikace Linkin Sphere – Online predátoři PPP Praha 6 - Selektivní prevence (podpora dobré komunikace a dobrých vztahů ve třídě) Jules a Jim – Típni to (prevence kouření)
7.A	Linkin Sphere – Internetoví predátoři Jules a Jim - Típni to (prevence proti užívání nikotinových výrobků) Práce se třídou - Školní psycholožka (komunikace)

8.A	Práce se třídou – školní psycholožka: podpora dobrých vztahů ve třídě Práce se třídou – školní metodička prevence: podpora kamarádské komunikace a tolerantního chování Divadelta „Vadí, nevadí“ – prevence užívání alkoholu, jak říci „ne“, jak odolat manipulaci Linkin Sphere – Internetové podvody Práce se třídou – školní metodička prevence a třídní učitelka: podpora dobrých vztahů ve třídě Práce se třídou - Rodinná výchova, školní psycholožka Jules a Jim – Nepijeme s rozumem (prevence proti alkoholu)
9.A	Práce se třídou – školní metodička prevence a třídní učitelka: podpora dobrých vztahů ve třídě Jules a Jim - prevetivní program: prevence proti užívání marihuany Jules a Jim - preventivní program prevence proti užívání alkoholu
9.B	Jules a Jim – preventivní: prevence proti užívání alkoholu Jules a Jim – preventivní program: prevence proti užívání marihuany

Vzdělávání pedagogů a rodičů

V tomto roce proběhlo následující vzdělávání učitelů v oblasti prevence:

- připomenutí krizového plánu na šikanu
- přednáška Strategické přístupy pod vedením Jana Schwarce
- školení Formativní hodnocení pod vedením Petry Vallin

Všechny jmenované vzdělávací bloky absolvoval celý pedagogický sbor.

Rodiče jsou nadále informováni formou okénka „Prevence a pomoc“ na stránkách školy.

Na třídních schůzkách rodiče viděli powerpointovou prezentaci na téma Nikotinové výrobky.

Rodičům 9. tříd byl doporučen webinář Linky bezpečí o psychické zátěži v průběhu období přijímacího řízení a jak zvládat tuto zátěž.

Nadále úzce spolupracujeme se složkami IZS, speciálními pedagogy, psychology, sociálními odbory, úřadem práce a dalšími subjekty.

Závěr

Preventivní program byl v tomto roce uskutečněn s drobnými změnami, které byly způsobeny především mírně stoupajícími cenami preventivních programů externích organizací, snižováním finanční podpory preventivních programů Grantu MHMP a v neposlední řadě také časovou vytížeností pracovníků poradenského pracoviště.

Děkujeme MČ Lysolaje za pomoc a podporu při získávání finančních prostředků Grantu na preventivní aktivity MHMP.

Školní metodička prevence je velice ráda za spolupráci a vzájemnou pomoc pedagogického sboru, vedení školy a poradenského pracoviště školy při prevenci a řešení rizikových jevů. Uvědomujeme si, že taková míra spolupráce není samozřejmostí a velice si této schopnosti spolupracovat vážíme.